

Utfallsrapport Tertial 2 2018

Stockholm Vatten och Avfall

Innehållsförteckning

Sammanfattande kommentar.....	3
Analys av ekonomisk utveckling	4
1. Ett Stockholm som håller samman.....	11
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	13
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	14
Bolagsspecifika inriktningar	15
2. Ett klimatsmart Stockholm	15
2.1 Energianvändningen är hållbar	16
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	20
2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning	20
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	23
2.5 Stockholms miljö är giftfri	31
Bolagsspecifika inriktningar	34
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm.....	34
3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion	35
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	35
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	36
Bolagsspecifika inriktningar	37
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	37
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	38
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	38
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	39
Bolagsspecifika inriktningar	41

Sammanfattande kommentar

Ett Stockholm som håller samman. Stockholm Vatten och Avfall bidrar till målet genom att försörja Stockholm med ett hälsosamt och gott dricksvatten med hög kvalitet och tillgänglighet, genom att avfallshanteringen sköts på ett effektivt sätt och genom att avbrott i leveranserna åtgärdas snabbt. Ett flertal initiativ pågår för att få en gemensam kundsyn och ett genomtänkt kundbemötande i en sammanhållen organisation för vatten, avlopp och avfall. Bolaget bidrar aktivt i planeringen för ett växande Stockholm genom sitt deltagande i stadens exploateringsprojekt och arbetar för att komma in i ett tidigt skede i stadens planering.

Ett klimatsmart Stockholm. Reningen av avloppsvatten sköts på ett klimatsmart sätt med värmeåtervinning av spillvatten och en hög biogasproduktion. Det pågår en rad aktiviteter för att nå upp till målen inom miljöområdet, inte minst för att nå det högt uppsatta målet för matavfallsinsamling, som vi med största sannolikhet inte kommer att kunna nå inom målsatt tidsperiod. Stockholm Vatten och Avfall driver projektet för Stockholms framtida avloppsrening (SFA), som kommer att ha stora positiva miljöeffekter genom bättre rening, mindre bräddningar samt mindre utsläpp av växthusgaser. Bolaget genomför en energikartläggning med åtgärdsförslag i enlighet med de nya lagkraven.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm. Stockholms taxor är idag bland de lägsta i landet. Taxorna kommer dock att öka under kommande år som en följd av stora kapacitets- och miljöinvesteringar i verksamheten. Stockholm Vatten och Avfall arbetar för en ökad helhetssyn och breddad kompetens inom sina ansvarsområden. Vi planerar för att öka förnysetakten på VA-ledningsnätet och ett flertal initiativ för kapacitetshöjande åtgärder och underhåll på verk och ledningsnät pågår.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm. Stockholm Vatten och Avfall arbetar för att vara en attraktiv arbetsgivare och arbetar aktivt med likabehandlingsfrågor samt en god arbetsmiljö. Bolaget är också aktivt i samarbete med andra delar av staden för att bidra till att fler stockholmare kommer i arbete. Vi utvecklar socialt och miljömässigt kravställande och uppföljning vid upphandlingar.

Strategisk planering

Stockholm Vatten och Avfall har i sitt strategi- och målarbete genomfört en analys avseende utmaningarna fram till 2040. De största utmaningarna som identifierats är befolkningsökningen, klimatets påverkan på våra system och omvärldens krav (t ex ny lagstiftning och förändrade gränsvärden). Dessa ligger till grund för den strategiska planen och bolagsmålen som återges under respektive fokusområde.

Arbetet med Stockholms framtida avloppsrening fortskrider och en utbyggnad och uppgradering av Henriksdals reningsverk pågår för att klara stadens snabba befolkningsökning.

För att nå stadens ambitionsnivå med målsättning för insamlat matavfallet till biologisk behandling finns en särskild projektorganisation på plats. Bolaget planerar även att uppföra en anläggning för mottagning, sortering och förbehandling av matavfall lokaliserad till stadens mark i anslutning till Högdalenverket. På grund av förseningar i detaljplanearbetet har tidplanen för sorterings- och matavfallsanläggningen förskjutits. Anläggningen kommer inte att ha full kapacitet förrän år 2022, vilket innebär att bolaget ser hinder i att nå målet inom den uppsatta tidsperioden.

Verksamhetsidé för Stockholm Vatten och Avfall: Vi är en samhällsbyggare i framkant som driver och utvecklar vatten- och avfallstjänster med miljöfokus för invånare, företag och intressenter i ett Stockholm som växer.

Vision för Stockholm Vatten och Avfall till år 2040: Tillsammans för världens mest hållbara

stad.

Visionen är avstämd med stadens ledning och stödjer stadens vision Ett Stockholm för alla.

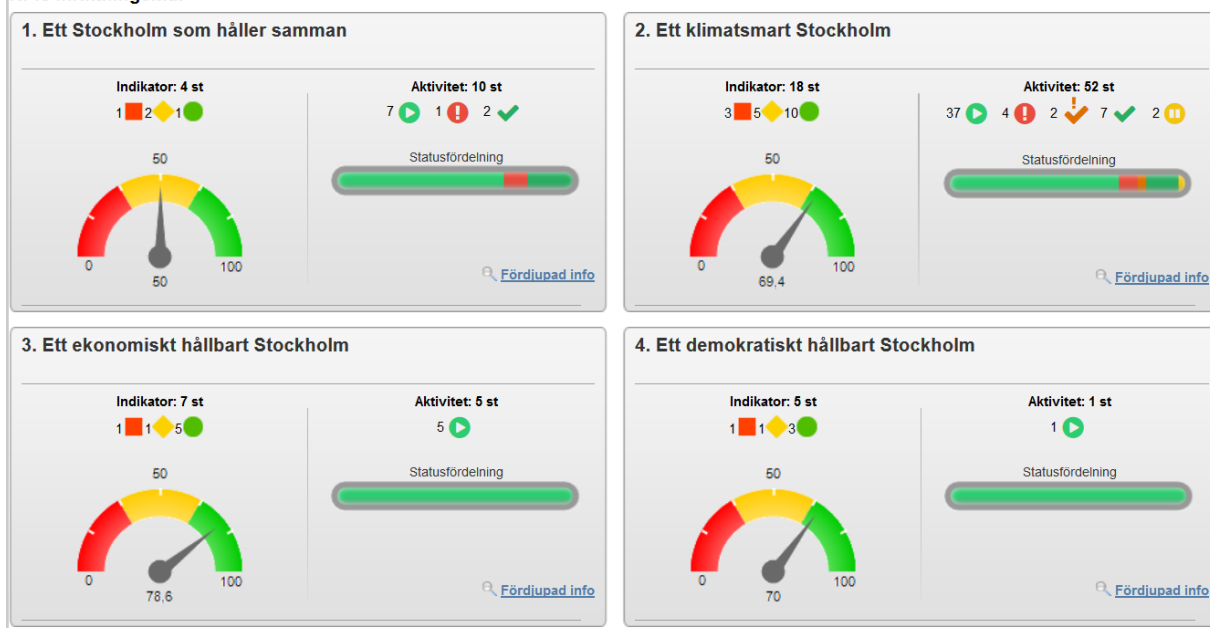
Bolagsmål: Utifrån ägardirektiv, vision och identifierade utmaningar har ledningen fastställt följande bolagsmål som bryts ned i linjeorganisationen till avdelningsmål och enhetsmål:

Vi har hållbara effektiva processer	Vi finns till för våra kunder	Vi är en attraktiv arbetsgivare	Vi ska öka kapaciteten och säkerställa kvaliteten på dricksvatten	Vi ska öka kapaciteten för avledning och rening av avloppsvatten	Vi ska skapa effektiva lösningar för omhändertagande av avfall
-------------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	---	--	--

Bolagsmålen finns angivna under respektive uppdrag och fokusområde nedan.

Avdelningarnas och enheternas mål är strategiska och syftar till att utveckla och förbättra verksamheten. Avdelnings- och enhetsmålen är förbättringsmål som visar vad som ska uppnås på ca 5 års sikt och 1 års sikt. Målen konkretiseras och följs upp med hjälp av indikatorer och aktiviteter. Målen bryts även ned på medarbetarnivå vid de återkommande medarbetarsamtalen.

KF:s inriktningsmål

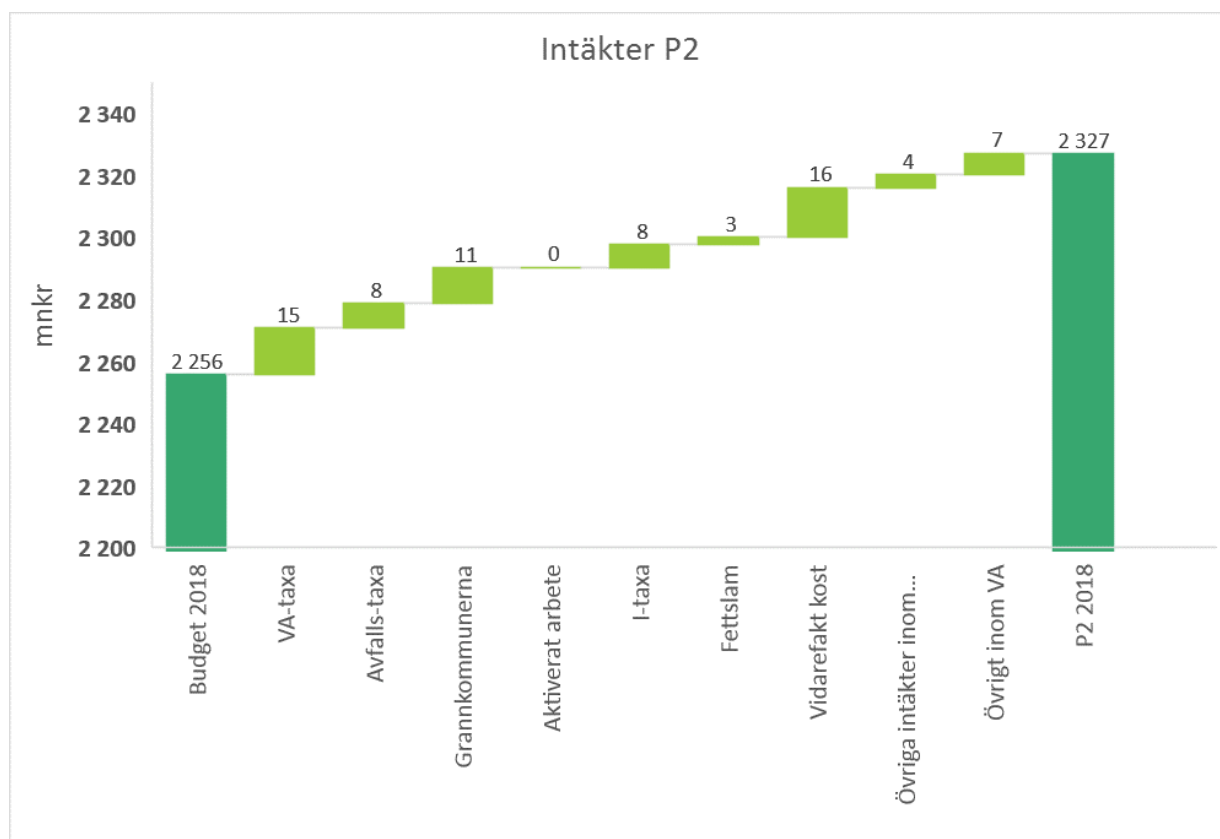
Analys av ekonomisk utveckling

Bolagets resultat efter finansnetto uppgår till 105 mnkr i prognos 2 (P2) 2018, att jämföra med 65 mnkr i budget. Utfall i tertial 2 (T2) uppgår till 134 mnkr, att jämföra med 508 mnkr föregående år. Nedan kommenteras stora förändringar i intäkter och kostnader.

Intäkter P2 2018

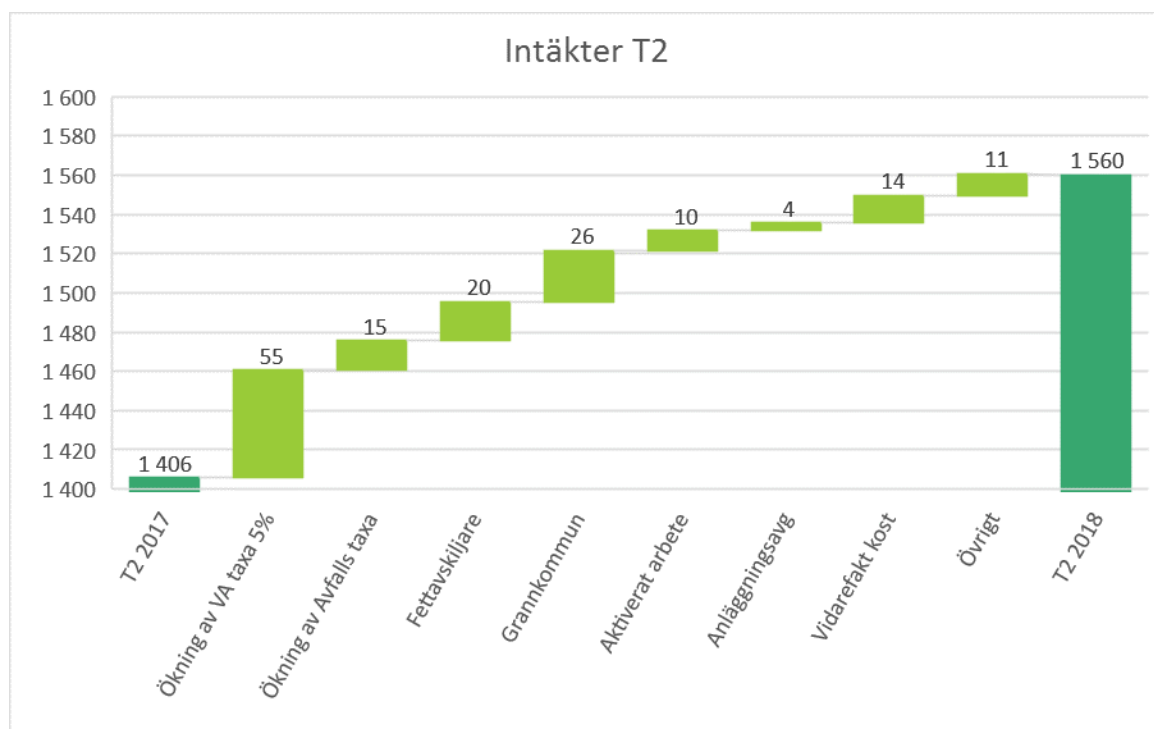
Intäkterna ökar med 71 mnkr jämfört med budget 2018 vilket motsvarar en ökning med 3%. VA-verksamhetens taxeintäkter ökar med 15 mnkr. Vi har noterat en ökning under hela året och speciellt en ökning under den varma sommarperioden. Även intäkter från grannkommunerna har ökat med 11 mnkr till följd av högre volymer. Intäkter för vidarefakturerade kostnader påverkar med 16 mnkr. Avfallstaxans intäkter är 8 mnkr högre än budget, främst på grund av högre intäkter från trädgård samt att matavfallsinsamlingen är lägre

än planerat, vilket då ger högre intäkter.

Intäkter T2 2018

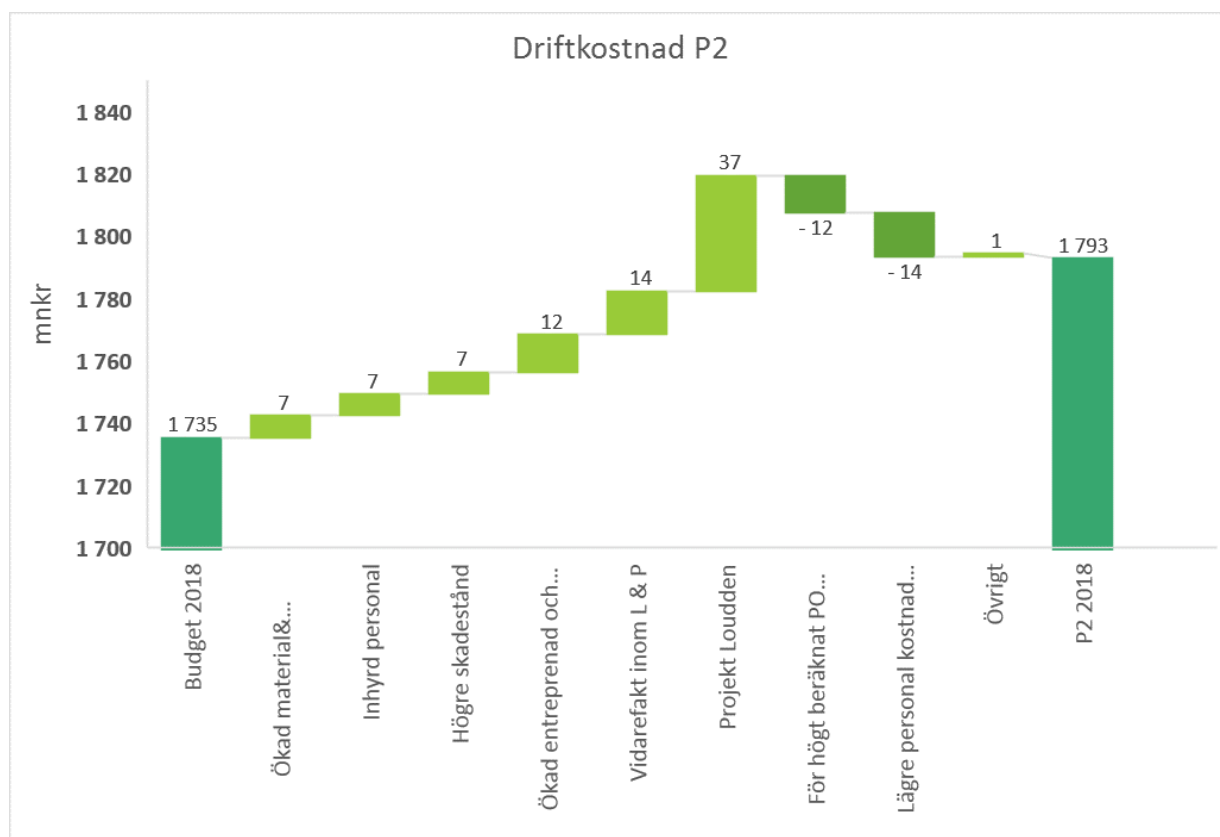
Intäkterna ökar med 155 mnkr jämfört med föregående år, vilket motsvarar en ökning med 11%. Huvudorsaken är ökning av taxebaserade intäkter om 55 mnkr inom VA. Priset har höjts med 5% och mängden levererat vatten har ökat, till viss del som en följd av den varma sommaren. Intäkterna från grannkommunerna har ökat med 26 mnkr. Hälften av ökningen beror på pris, och hälften på ökade volymer. En ny post inom Avfall är att intäkter för hantering av fettavskiljare har tillkommit. Detta fakturerades tidigare direkt av entreprenören.

Driftkostnader P2 2018

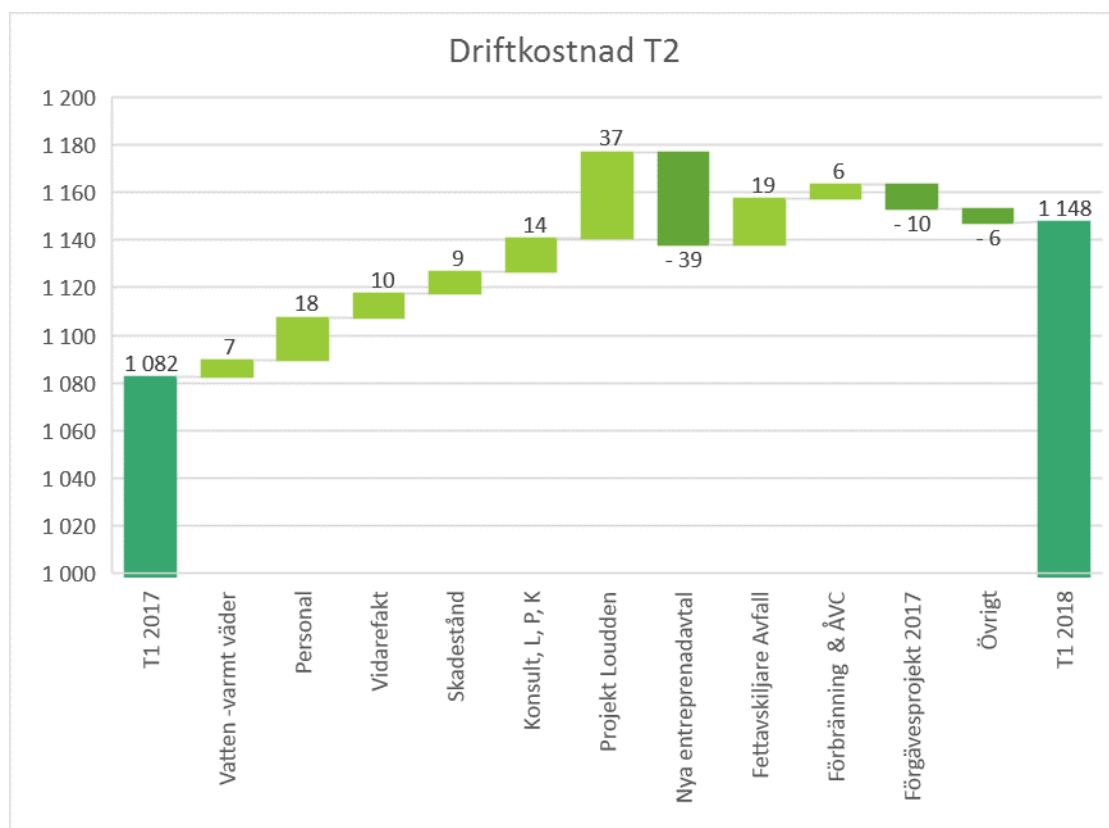
Driftkostnaderna ökar med 58 mnkr jämfört med budget 2018, vilket motsvarar 3%. Den största orsaken till kostnadsökningen är projekt Loudden, som är nedlagt och investeringsutgifterna därför är kostnadsförda. Projektet hade som mål att bygga en försöksanläggning för produktion av biogas baserad på rötresten från jordbruket. Separat PM finns upprättat gällande projektet med förklaring till varför projektet lagts ned.

Personalkostnaderna minskar med 14 mnkr jämfört med budget till följd av att rekrytering inte skett i den takt som var planerad. PO-pålägget har visat sig vara för högt (högre än de faktiska pensionskostnaderna) och därför justeras detta, vilket påverkar med 12 mnkr. Skadeståndskostnaden beräknas öka, då det under T2 inkommit högre krav än vad som var budgeterat. Inhyrd personal ökar, till största delen för att täcka upp för ej rekryterad personal. Entreprenad- och konsultkostnader inom avdelningarna Ledningsnät och Projekt förväntas bli 12 mnkr högre än budget. Orsaken är i huvudsak fördyringar som inte var kända vid budgettillfället.

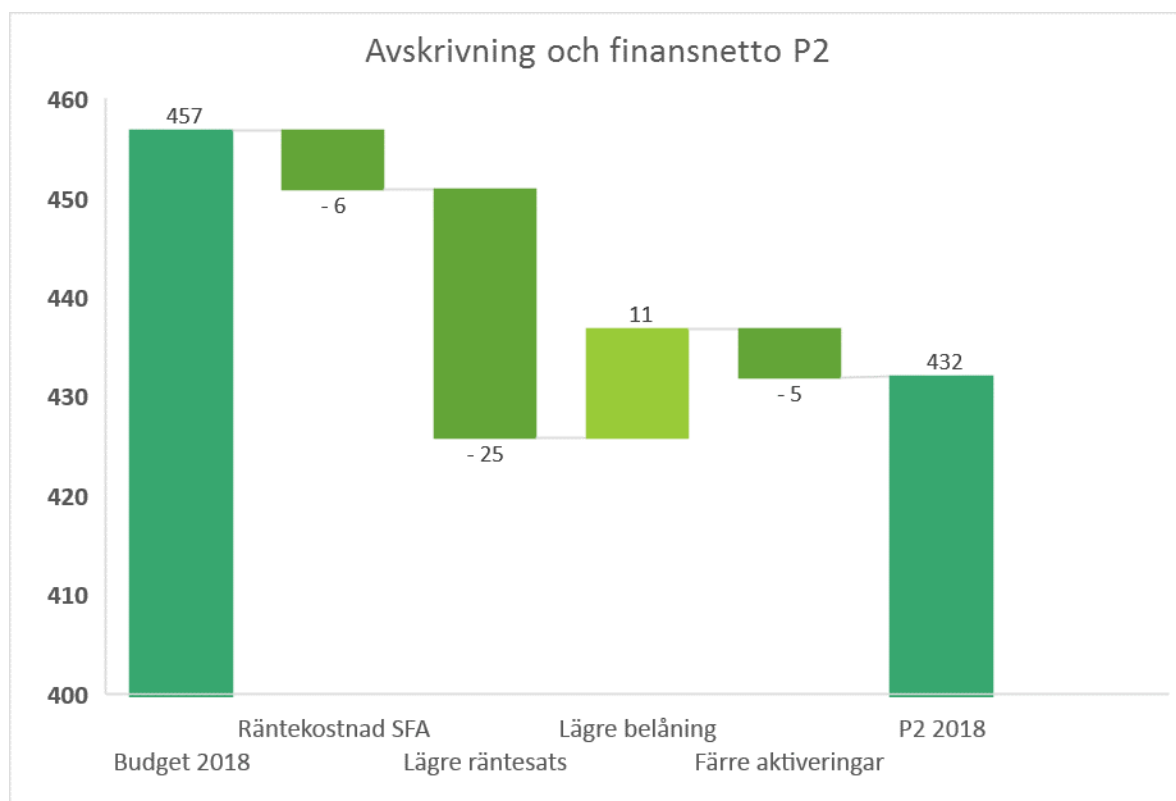
Driftkostnader T2 2018

Driftkostnaderna ökade med 65 mnkt i T2 jämfört med föregående år, vilket motsvarar 6%. Orsaken är liksom i P2 Projekt Loudden, skadestånd och vidarefakturerings. Personalkostnaden ökar med 18 mnkr jämfört med föregående år, främst inom avdelningarna Projekt, Vattenproduktion och Avloppsrening. Nya entreprenadavtal inom Avfall minskar entreprenadkostnaderna med 39 mnkr. Kostnad för hantering av fettavskiljare inom avfallsverksamheten är ny och uppgår till 13 mnkr. I föregående års kostnads massa ingår ett nedlagt projekt vilket påverkar jämförelsen mellan åren med 10 mnkr. mellan åren.

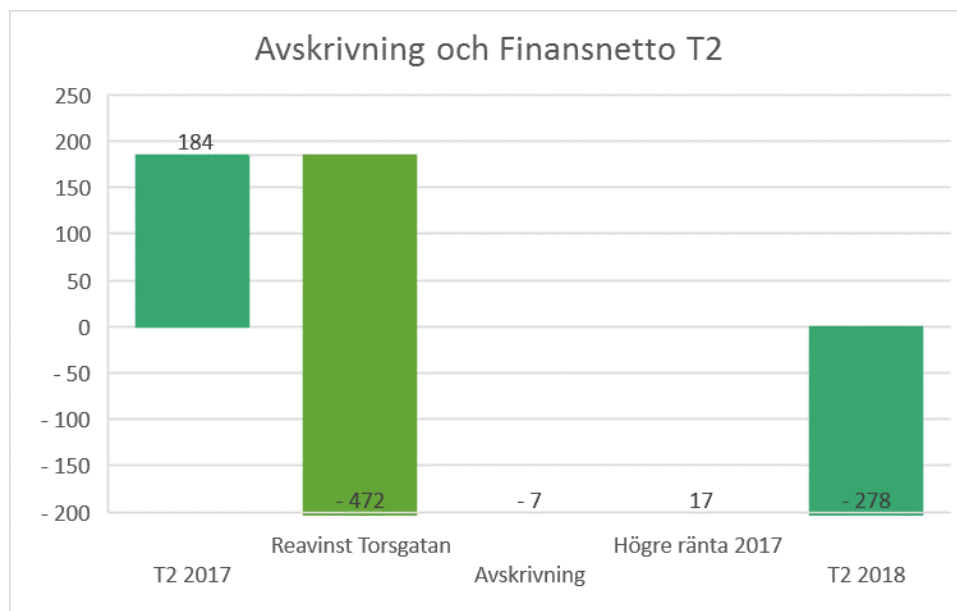
Avskrivningar och finansnetto P2

Avskrivningarna i P2 uppgår till 334 mnkr att jämföra med budgeterade 339 mnkr. Skillnaden är hänförlig till något färre aktiveringar av anläggningstillgångar. Räntekostnaden sjunker med 20 mnkr jämfört med budget. Här är den främsta orsaken att utfall och prognostiserad räntesats är lägre än budget. Information om prognostiserad räntesats för de kommande fyra månaderna kommer från stadens finansfunktion.

Avskrivningar och finansnetto T2

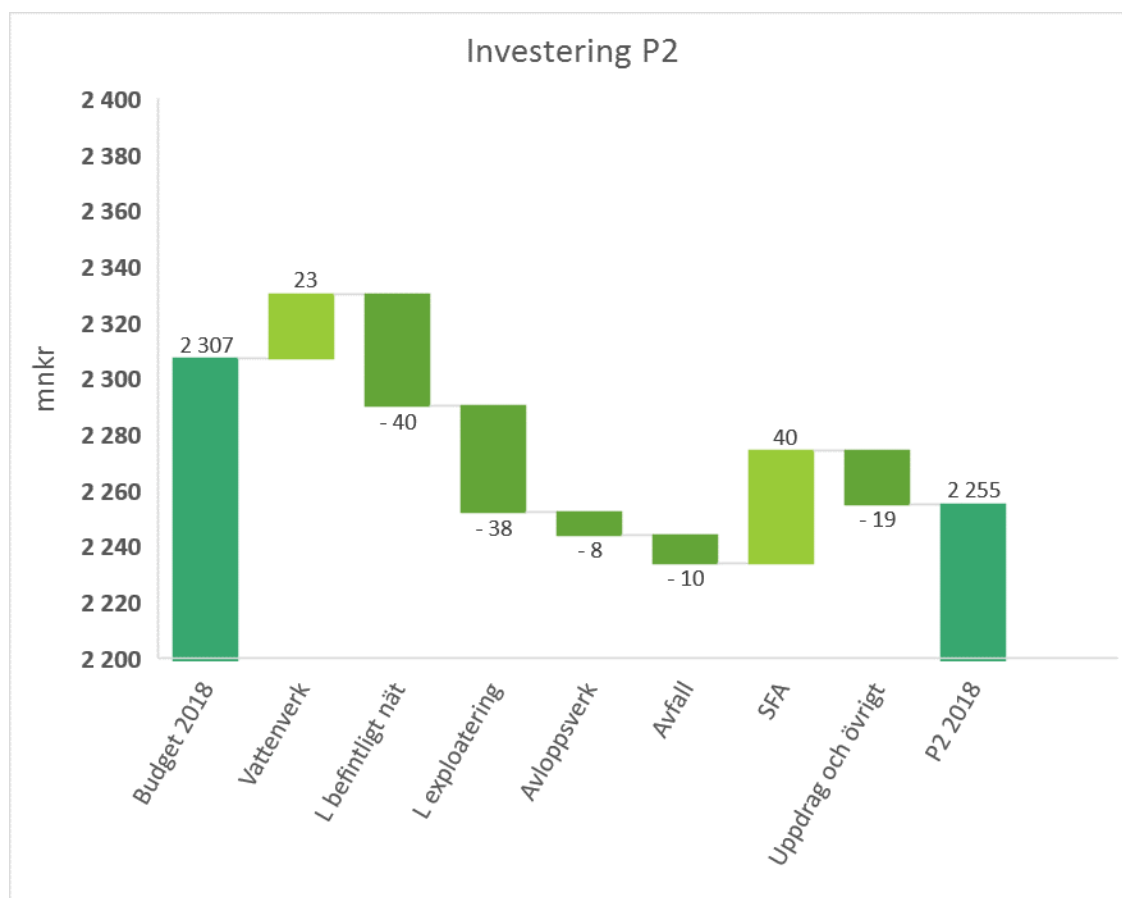
Föregående års avskrivningar och finansnetto uppgår till 184 mnkr (plus). Posterna påverkades starkt av den reavinst som gjordes i samband med försäljningen av fastigheten på Torsgatan. I övrigt är det mindre skillnad mellan åren. Räntesatsen var något högre under 2017 (1,3%) jämfört med årets utfall (1%). Avskrivningarna (exkl effekten av fastighetsförsäljningen) ökar med 3% jämfört med samma period föregående år.

Investeringar

Bolagets investeringar i P2 minskar med 52 mnkr jämfört med budget 2018. Totalt utfall för de första åtta månaderna 2018 uppgår till 1 251 mnkr. Det sista tertialet brukar ha högre investeringstakt än de två första. Nedan beskrivs förändring i investering mellan budget 2018

och P2 2018 inom de olika områdena.

Bolaget hanterar flera hundra investeringsprojekt och det finns många orsaker till skillnaden mellan P2 och budget för 2018. Här följer de huvudsakliga förklaringarna till förändringen mellan P2 och budget.

Vattenproduktion +23 mnkr

Skalskydd och nytt nyckelsystem på Lovö och Norsborgs vattenverk. Dessa är nya projekt med investeringsbeslut i maj, vilka ej var med i årsbudget, och som påverkar med +17 mnkr. Projektens mål är att minimera risker för intrång på verken.

Ombyggnation av östra verkets centraldel med tillkommande arbeten på själva byggnaden (t.ex. uppförande av ett bärverk i taket). Förändrad kravställning gör att utgifterna ökar med 10 mnkr under 2018.

Ledningsnät befintligt nät -40 mnkr

Kungsholms Hamnplan dubblering tryckavlopp. Årets prognos har sänkts med 21 mnkr då man har gjort ett omtag för projektering av kammarhuset, vilket försenar projektet. Tilldelning av entreprenör förväntas ske i november.

Ängsnäsglantan är i dagsläget framskjuten till 2019 Projektet avser en komplicerad ledningsomläggning med påverkan på boende. Påverkan på årets prognos är -17 mnkr.

Ledningsnät exploateringsområden -38 mnkr

Kista Science City tunnelprojekt. Sämre bergkvalitet än vad som förmodades. För att klara inläckaget till tunneln i enlighet med miljödöm har utgifterna ökat med 15 mnkr.

Videgårdsvägen. Utredningar har visat att SVOA måste dimensionera upp både vatten- och dagvattenledningsnät. Påverkar +43 mnkr på årets prognos.

Blixtljuset 18 m.fl. Projektet vilande då förvaltning för utbyggd tunnelbana, som ska bygga ut Högdalsdepån med nya spår/tunnlar, måste fatta beslut om vilken väg spåren ska gå. Påverkan -29 mnkr på årets prognos.

Bromsten klimatåtgärder vattendammar och utjämningsmagasin. Arbeta påbörjat men försenat, prognosen framskjuten. Påverkan -29 mnkr 2018.

Tangentvägen och Kurvan 2 och 5, flytt och uppdimensionering av dagvattenledningar i samband med ombyggnation av IKEA samt utbyggnad av Tangentvägen. Upphandlingen avbröts i våras p.g.a. att tillstånd för vattenverksamhet ej erhållits. Förskjuts i tid, vilket påverkar med -29 mnkr.

SFA + 40 mnkr

Delprojekt SFAL ökar med 24 mnkr på grund av tillkommande projekteringsutgifter samt utgifter för förberedande arbeten vilka ej var budgeterade för år 2018. Delprojekt SFAR ökar med 33 mnkr. Här är det främst ökad omfattning av projektering som ökar årets investering. Berg- och byggarbeten i Sickla startar under hösten vilket inte var med i årsbudget. Utöver detta är det för 2018 lägre räntesats jämfört med budget vilket innebär 13 mnkr lägre ränta för året.

1. Ett Stockholm som håller samman

Stockholm Vatten och Avfall arbetar mot högt uppsatta mål för dricksvattenkvalitet, insamling och behandling av avfall, avloppsrening samt hantering av vattenläckor och avloppsstopp så att våra kunder fortsätter vara nöjda med våra tjänster.

För att bidra till ett växande Stockholm utvecklar vi våra processer och organisation för exploateringsprojekt och deltar i planeringen för ett växande Stockholm i nya stadsdelar med behov av infrastruktur. Vi arbetar för att VA- och avfallsfrågorna ska komma in i ett tidigt skede i stadens planering.

Bolagsmål: Vi ska öka kapaciteten och säkerställa kvaliteten på dricksvatten

Stockholm växer och inom 15 år når vi gränsen för vår nuvarande produktionskapacitet för dricksvatten. Vi planerar därför att öka kapaciteten genom en helt ny produktionslinje på Lovö vattenverk samt genom att bygga bort flaskhalsar. En viktig åtgärd för att öka kapaciteten är att täcka över långsamfilter för att förhindra algutväxt och kommer att påbörjas på Norsborgs vattenverk. Fosforbelastningen i reservvattentäkten Bornsjön ska minska för att säkerställa vattentillgången. För att säkra tillgången på råvatten från Bornsjön ökas kapaciteten i överföringen till Norsborg från Bornsjön. Eftersom vattenproduktionen är en sårbar samhällsfunktion ska skalskydd och processövervakning förbättras. Insatser i nuvarande anläggningar för att säkra dess funktion och kapacitet kommer att genomföras.

Ett växande Stockholm innebär ett större dricksvattenledningsnät, som ökar sårbarheten i huvudvattenledningsnätet. Vi måste på sikt satsa på större redundans i huvudvattenledningsnätet för att kunna säkerställa distributionen vid ökad vattenproduktion. Vi ska också göra insatser för att säkerställa dricksvattenkvaliteten i distributionsanläggningarna (reservoarer och pumpstationer) och i samband med arbeten i ledningsnätet.

Det här har vi åstadkommit under 2018:

Arbetet med Stockholms Framtida Vattenförsörjning (SFV) har påbörjats. Analys av nuvarande och framtida kapacitet utifrån målet i den regionala vattenförsörjningsplanen är i princip klar och avsämning med Norrvatten har genomförts under våren. Arbetet med dimensionering av anläggningarna utifrån normaldygn och i händelse av kris genomfördes under våren och sommaren. Förslag till beslut kommer att tas upp i styrelsen i november.

I arbetet med SFV har det framkommit att en flaskhals är långsamfiltren på Norsborg vilka når sin maxkapacitet redan år 2020. Planen med att bygga över dessa är framflyttad då det är för sårbart att ta filter ur drift för renovering och övertäckning. Istället har utbyggnad av filter utretts och inriktningsförslaget är att fyra nya långsamfilter byggs på Norsborg. Ärendet kommer att tas upp i styrelsen under november eller december för beslut.

Arbetet med att förstärka huvudvattenledningsnätet framskrider. Kritiska punkter är identifierade och en prioritering genomförs. Arbetet med att förstärka Hässelbyledningen fortskrider enligt plan liksom intagsledningen till västra Norsborg där inkoppling gjordes efter påsk. Projektering av intag från Bornsjön startas som planerat efter sommaren. 11-Reservoarprojektet är även uppstartat i syfte att statusbedöma, renovera samt säkerställa kapaciteten och funktionen för våra reservoarer. Ett pilotprojekt inom Neurala nätverk (Artificiell intelligens) i syfte att statusbedöma vattenledningsnätet har pågått sedan i våras. De första resultaten är redovisade och kommer att användas för framtida åtgärds- och underhållsplanering.

Arbete med skalskydd pågår enligt ny plan. Nya dörrmiljöer och skalskydd pågår på båda vattenverken. Kameraövervakning och videoanalys har lämnats över till säkerhetsenheten enligt tidigare beslut.

Bolagsmål: Vi finns till för våra kunder

Bolaget ska fortsätta att förädla synergier av sammanslagningen av verksamheterna vatten och avfall så att vi i möjligaste mån arbetar på ett enhetligt sätt med våra kunder. Med tydlig och proaktiv kommunikation ska vi berätta vilka vi är, vad vi vill och vad vi gör vilket leder till ett starkt varumärke med hög kännedom och högt förtroende.

Våra tjänster och service ska ha hög tillgänglighet, vara användarvänliga och utvecklas efter kundens behov. För att förenkla för kund implementeras ett gemensamt verksamhetssystem för vatten och avfall vilket öppnar för målgruppsanpassad service och kommunikation.

Vi ska hitta fler samarbetsmöjligheter för att nå ut till fler och för att möta framtidens utmaningar. För att minska avfallsmängden och att värna vattenmiljön måste vi engagera och motivera stockholmarna till en hållbar livsstil. Det kan vi göra genom att utveckla den pedagogiska kommunikationen och sprida våra miljöbudskap på spännande och nyskapande sätt.

Det här har vi åstadkommit under 2018:

Under tertiäl 2 har arbetet med att implementera ett gemensamt kundsystem fortsatt. Lanseringsdatum är planerat till oktober 2018. Fram tills dess pågår integrationstester med våra entreprenörer samt framtagande av manualer inför kommande utbildningar.

Tidigare under året drifstattes ett nytt system och arbetssätt med digitaliserad ärendehantering, vilket innebär en bättre översikt av ärenden via mejl och brev.

En intern app för vattenmätarbyten lanserades under våren. Detta är en digitalisering av tidigare pappersarbetsordrar och är en förenkling mellan kundtjänst och ledningsnät.

Ett pedagogiskt material som stöd för lärare i årskurserna F - 6 har tagits fram. Detta är anpassat till läroplanens kunskapsmål och färdigheter och kan laddas ner från www.svoa.se.

Under våren har en kommunikationssatsning tagits fram som stöd till det lokala åtgärdsprogrammet för sjöar. Detta är ett samarbete mellan Stockholm Vatten och Avfall, miljöförvaltningen och Huddinge kommun.

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Arbeta utifrån framtagna CSR-strategier (Corporate Social Responsibility) för att ytterligare fokusera verksamheten mot ökad social hållbarhet. CSR-strategierna ska konkretiseras genom aktiviteter i bolagens affärsplaner				 Etablera arbetsätt för att få in hållbarhetsfrågorna i strategi, planering och uppföljning och fastställa Hållbarhetsenhetens roll och ansvar i arbetet.
				Analys Ett förtydligande rörande Hållbarhetsenhetens ansvar har presenterats för ledningsgruppen. I vårt löpande arbete med våra processer kommer genomlysningar att göras av processerna utifrån olika perspektiv bl.a. hållbarhet. Detta innebär att hållbarhet blir en naturlig del av vårt löpande arbete som beskrivs i våra processer. På vår strategidag för alla chefer i september kommer vi att arbeta med hur vi skall nå vår vision "Tillsammans för världens mest hållbara stad"
				 Planera och genomföra hållbarhetsutbildning
 Delta i planeringen för ett växande Stockholm i nya stadsdelar med behov av teknisk infrastruktur	 3 Förnysetakt	3	3	
	Analys Utfallet för först tertialet påverkades av en tillfällig eftersläpning i statistiken. Under sommaren har underlaget uppdaterats och ska hållas aktuell.			
	  252 Investeringsnivå för befintligt ledningsnät (mnkr)	252	400	
	Analys Vi når inte den budgeterade investeringsnivån i befintligt ledningsnät. Orsaken är förseningar i framför allt två större projekt (avloppspumpstation Kungsholms Hamnplan samt ledningsomläggning i Ängsglantan).			

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				▶ Ta fram VA-policy
 Ha en väl fungerande krisberedskap med återkommande övningar, kontinuerlig beredskap för oönskade händelser samt en nära samverkan kring krishantering - inom stadens organisation och med externa aktörer				▶ Vidareutveckla metodik och sammansättning för krisledningen

Lokala utvecklingsprogrammen (LUP) och Fokus Skärholmen

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Arbeta med att utveckla kommunikation, service och tillgänglighet gentemot brukare och kund	 Andel reklamationer vid avfallshämtning %		0,3	
	Analys Under andra tertialet 2018 har reklamationsnivåerna minskat rejält och ligger nu på 0,7 % i snitt, men entreprenörerna är fortsatt känsliga för störningar som tex beror på personalomsättning, sjukfrånvaro och fordonsproblem vilket även fortsättningsvis kan ge en del tillfälliga bakslag i reklamationsstatistiken.			
	  Rent och hälsosamt dricksvatten enligt SLVFS 2001:30, § 7. (Uppfyllda gränsvärden)	2	3	
	Analys Låga halter koliforma bakterier har påvisats vid tre begränsade perifera platser i vårt verksamhetsområde i slutet av augusti. Ett stort antal uppföljningsprover har tagits ut. Vi har ej hittat indikationer på avloppsvatten, d.v.s. E.coli, presumtiv Clostridium perfringens eller intestinala enterokocker. Det har ej utförts några ledningsarbeten i de aktuella områdena. Fortsatt utredning pågår för att ta reda på om den höga vattentemperaturen spelar in.			
				▶ Definiera Stockholm Vatten och Avfalls servicenivå
				❗ En inloggning, "mina sidor" för både VA- och avfallstjänster

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				Analys Pågår enligt ny tidplan, kopplad till implementeringen av det nya verksamhetssystemet BFUS under hösten
				▶ Förbättrad service genom en kundapp för Stockholm Vatten och Avfall
				▶ Placera ut två stycken automatiska miljöstationer
				Analys Bygglov för två nya automatiska miljöstationer har skickats in till stadsbyggnadskontoret under juni 2018. En på Södermalm och i Norra Djurgårdsstaden. Svar på dessa har ännu inte erhållits.
				✓ Utöka frekvens för Pop-up återbruk
				Analys Under 2018 har antalet event ökat kraftigt i jämförelse med 2017. Under året är 49 olika event inbokade.
				✓ Öka med minst två nya platser för den mobila miljöstationen inför 2019
				Analys Ett förslag för 2019 är framtaget. I förslaget finns två nya platser med.

Bolagsspecifika inriktningar

2. Ett klimatsmart Stockholm

De flesta av ägardirektiven som direkt riktar sig till Stockholm Vatten och Avfall återfinns inom miljöområdet. Här inryms stora delar av bolagets verksamhet som utveckling av avfallshanteringen, arbete för att minska utsläpp till vatten, satsningar för att påverka stockholmarna till en hållbar livsstil och åtgärder för att effektivisera energianvändningen. Klimatpåverkan har identifierats som en av de stora utmaningarna framöver, och ligger också till grund för att bolagsmålen på kort och lång sikt ska sträva mot att minska stadens sårbarhet

för ett klimat i förändring.

2.1 Energianvändningen är hållbar

Stockholm Vatten och Avfall har en energikrävande verksamhet, framför allt behövs mycket el för att driva pumpar i verk och ledningsnät. Energianvändningen kommer att öka i och med ny reningsteknik, mer nederbörd samt en växande stad. När energikartläggningen är slutförd kommer åtgärder för energieffektivisering att planeras. I reningsverken produceras biogas, som i första hand uppgraderas till fordonsbränsle och därigenom minskar användningen av fossila bränslen.

Klimatförändringar kan leda till fler problem med bräddningar och översvämningar på grund av större och mer frekventa skyfall samt försämrad kvalitet på råvattnet som tas ur Mälaren. Bolaget genomför en rad åtgärder och utredningar för att minska verksamhetens sårbarhet. Bland annat ger skyfallskartan bättre förutsättningar för att planera för åtgärder. I projektet för Stockholms framtida avloppsrening tas höjd för att hantera ökade vattenflöden. Tekniker för att hantera sämre råvattenkvalitet utreds.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Ansvara för driften av GlashusEtt som center för information om stadens miljö- och klimatarbete	 Andel besökare i GlashusEtt som är nöjda med sitt besök		80 %	 Uppmuntra stockholmarna till en hållbar livsstil genom att kommunicera våra miljöbudskap i GlashusEtt
	Analys Mätningarna om kundnöjdhet i GlashusEtt har upphört då de inte fungerade som avsett. Statistiken blev inte tillförlitlig.			
 Arbeta för att minska stadens sårbarhet på kort och lång sikt i ett klimat i förändring				 Utvärdera reningstekniker för att hantera förändringar i råvattnets kvalitet
				Analys Pilotförsöken går enligt planering och analys av vattenkvalitet sker veckovis. Resultaten skall redovisas under hösten. Senaste tillskottet av nanofilterpilot är på plats och skall analyseras som kemikaliefri process.
				 Vi ska bistå staden med att framföra förslag på åtgärder för skyfallsombyggnad av kommunägd mark.
				Analys Vi bistår med kompetens och verktyg via Stadsledningskontorets klimatanpassningsgrupp.
				 Vi ska identifiera kritiska anläggningar i vårt avloppsledningsnät som riskerar att slås ut vid extrema skyfall och återkoppla informationen till

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				anläggningsägaren.
				🟢 Vi ska identifiera kritiska anläggningar i vårt vattenledningsnät som riskerar att slås ut vid extrema skyfall och återkoppla informationen till anläggningsägaren.
 Identifiera klimatrelaterade risker. Det är särskilt angeläget att utifrån stadens skyfallsmodell prioritera och åtgärda översvåmningsrelaterade risker i befintlig och planerad bebyggelse för att reducera stadens sårbarhet				🟢 Vi ska bistå staden med att framföra förslag på åtgärder för skyfallsombyggnad av kommunägd mark.
				Analys Vi bistår med kompetens och verktyg via Stadsledningskontorets klimatanpassningsgrupp.
				🟢 Vi ska identifiera kritiska anläggningar i vårt avloppsledningsnät som riskerar att slås ut vid extrema skyfall och återkoppla informationen till anläggningsägaren.
				🟢 Vi ska identifiera kritiska anläggningar i vårt vattenledningsnät som riskerar att slås ut vid extrema skyfall och återkoppla informationen till anläggningsägaren.
 Långsiktigt minska klimatpåverkan genom att effektivisera energikrävande processer och minska utsläpp av klimatgaser från verksamheten				🟢 Arbeta i enlighet med framtagna energisparplaner för ledningsnätet
				🟢 Mäta lustgasutsläppen från rektvattenreningen Bromma ARV
				❗ Slutföra detaljerad energikartläggning enligt lagkrav
				Analys Kartläggningens slutförande är försenad då vi inte är överens om rapporteringens omfattning med leverantören, rapporterna är därför fortfarande inte godkända. Vi kommer ändå att kunna lämna in en korrekt rapport till energimyndigheten i enlighet med Stadshus AB:s tidplan.
				👍 Ta fram en plan för energibesparande åtgärder
				Analys Risk för avvikelse pga av försenad leverans av godkända

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				energikartlägningsrapporter från leverantör.
				🟢 Utreda hantering av rötslam för att minimera utsläpp av metansutsläpp med hjälp av metandestruktionsanläggningen
				🟢 Utreda lustgasutsläpp kontra drift av det biologiska reningssteget
				Analys Mätning och utvärdering pågår. Driftsättning av nya instrument har skett under våren. Det är svårare och mer tidskrävande än väntat att arbeta med mätutrustningen.
 Särskilt prioritera åtgärder som ger effektiv klimatnytta och synergieffekter i form av till exempel lägre driftkostnader, lägre negativ hälsopåverkan och sociala vinster. Arbetet med förslag till projekt som kan finansieras med hjälp av stadens investeringsstöd och det nationella klimatlivetska intensifieras				👉 Ta fram en plan för energibesparande åtgärder
				Analys Risk för avvikelse pga av försenad leverans av godkända energikartlägningsrapporter från leverantör.
 Ta fram en plan för Glashus Ett och hur miljö- och VA-information ska utvecklas för framtiden				✅ Ta fram en plan för verksamheten i Glashus Ett
 Utreda möjligheten att minska sitt energiberoende med hjälp av lokalt producerad el	 	1 600 193	21 750 000	
	Biogasproduktion vid reningsverken (Nkbn)			
	Analys Prognosen gjord i augusti är beräknad utifrån senaste årets produktion (aug 2017-juli 2018) med avdrag för att mängden externt organiskt material som doseras har minskat. Rågasproduktionen från avloppsslam och organiskt material har ändå varit något högre än senare år. Ett projekt pågår för att förbättra styrningen och avvattna överskottslam till röt-kamrarna så att mer volym skapas och därmed rötningskapacitet.			
				 👉 Installera minst en solenergianläggning
				Analys

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				Vi behöver först göra en utredning var denna solcellsanläggning skall placeras, innan vi kan installera den. Utredningen har ej startat och vi ser en stor risk att installationen inte genomförs under 2018.
				▶ Utreda var i verksamheten en ny solcellsanläggning kan installeras
				Analys Utredning påbörjas under hösten.
 Utvärdera och eventuellt skala upp pilotanläggningen för biokol				▶ Utvärdera pilotanläggningen för biokolsproduktion och ta fram beslutsunderlag inför en eventuell uppskalning av verksamheten
				Analys Utvärderingstiden blir längre än planerat p g a problem med att komma upp i full driftkapacitet. Det beror bland annat på bränsleinmatning, fuktigt bränsle och problem med leveranser av reservdelar. Utvärdering planeras pågå åtminstone till september, ev längre. Försök med olika inputmaterial (halm och hästgödsel) är genomförda under våren och sommaren. Genomförbarhetsstudier kring uppskalning av anläggningen med olika tekniker och i olika storlekar pågår tillsammans med samarbetspart Stockholm Exergi.
	  Köpt energi (GWh)		165 GWh	
	Analys Årsmålet är troligtvis för lågt satt med tanke på föregående års utfall. Dessutom har de extremt varma sommarmånaderna gjort så att vattenverk och ledningsnät belastats hårdare än normalt, vilket kommer att påverka vår energiförbrukning.			
	  Köpt energi för värme, tappvarmvatten, komfortkyla samt fastighetsel (enligt Boverkets definition för fastighetsenergi) per kvadratmeter			

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	A-temp (kWh/m ²)			
	Analys Det är osäkert hur indikatorn ska följas upp i närtid då våra mätningar inte skiljer på fastigheter och verksamheter utan i dagsläget endast mäter en total. Vi har under 2018 arbetat fram andra indikatorer för att mäta energi relaterat till produktion.			
	 Årlig energiproduktion baserad på solenergi (MWh)		38 MWh	

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Verka för ökad biogasproduktion	 Biogasproduktion vid reningsverken (Nkbn)	1 600 193	21 750 000	
	Analys Prognosen gjord i augusti är beräknad utifrån senaste årets produktion (aug 2017-juli 2018) med avdrag för att mängden externt organiskt material som doseras har minskat. Rågasproduktionen från avloppsslam och organiskt material har ändå varit något högre än senare år. Ett projekt pågår för att förbättra styrningen och avvattna överskottslam till röttningskapacitet.			
	 Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	84,74 %	85 %	
	Analys Utfallet är baserat på personbilar samt lätta lastbilar. Om vi räknar in våra tunga lastbilar så ökar volym miljöbränsle till 61318,4 liter samt total volym till 71675,3 liter och då blir procenttalet 85,55 %.			

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

Bolaget bidrar på många olika sätt till en hållbar vattenanvändning, inte minst genom att påverka invånarnas beteende genom information och kommunikation samt driva Stockholms Framtida Avloppsrening. Stockholm Vatten och Avfall upprättar tillsammans med Miljöförvaltningen åtgärdsprogram för Stockholms vattenförekomster för att uppnå en god vattenstatus. Bolaget medverkar i strategiskt arbete för hållbara lösningar för dagvattnet. Arbete pågår för att öka lokalt omhändertagande av dagvatten vid nyanslutningar till ledningsnätet. Kapacitetshöjande åtgärder på avloppsledningsnätet planeras för att minska bräddningar och Stockholms Framtida Avloppsrening kommer innebära att bräddpunkter byggs bort.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Ansvara för att vidareutveckla och tillämpa stadens skyfallsmodell, som utgör ett viktigt underlag för att identifiera stadens sårbarheter i ett klimat i förändring				 Vi ska bistå staden med att fram förslag på åtgärder för skyfallsombyggnad av kommunägd mark.
				Analys Vi bistår med kompetens och verktyg via Stadsledningskontorets klimatanpassningsgrupp.
 Bidra med kunskap om utmaningar och förutsättningar för urban vattenhantering till KTH:s vattencentrum för innovation och forskning				 Medverka i aktiviteter initierade av Vattencentrum
 Delta i arbetet med att ta fram lokala åtgärdsprogram för rent vatten för att uppnå god ekologisk och kemisk status.	 Antal lokala åtgärdsprogram som vi färdigställt för att lyfta till Stockholm Vattens styrelse och de tekniska nämnderna.	0	3	
	Analys Arbetet har blivit fördröjt, bl.a. på grund av försenade underlag. Det finns en risk att målet inte uppnås innan årsslutet men vi jobbar fortfarande mot det ursprungliga målet.			
				  I samverkan med miljö- och hälsoskyddsnämnden under 2018 genomföra flödesproportionell övervakning av främst fosfor och metaller i dagvatten för att kunna verifiera och säkerställa belastningsberäkningar
				Analys Arbetet fortgår i stort sett enligt plan. Mätningarna skulle enligt den ursprungliga planen ha kommit igång mitt i sommaren men påbörjas först nu.
 Genomföra utvecklingen av Stockholms framtida avloppsrening	 Följning av projektplan/beslut för Stockholms Framtida Avloppsrening, bedömning 1-3	3	3	
	Analys			

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	Beslutad tidplan gäller, en kontinuerlig genomlysning av aktiviteter i beslutad tidplan pågår.			
	 Uppnådda	2	3	
	reningsresultat för avloppsvattenreningen (skala 1-3, där 3 betyder att målet är uppfyllt)			
	Analys Verksamheten uppnådde inte det gemensamma utsläppsvillkoret för reningsresultat under kvartal 2 för fosfor, utan gränsvärdet överskreds vilket rapporterats till vår tillsynsmyndighet Miljöförvaltningen. Våren och sommaren var fortsatt ansträngd för reningsprocessen för både kväve och fosfor vid framförallt Henriksdal. Reningsresultatet visar hur viktigt det är att vi får det nya miljötillståndet med vissa låtnader under projektiden med SFA.			
 I samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden och Stockholms stads Parkerings AB, utveckla pilotprojekt med hållbara dagvattenlösningar.				 Vi ska delta i pilotprojekt för hållbara dagvattenlösningar.
				Analys Vi deltar i ett projekt med forskningsförsök på växtbäddar tillsammans med Trafikkontoret och Luleå Tekniska Universitet.
 I samarbete med trafiknämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna klargöra ansvarsfrågan för olika typer av dagvatten- och vattenanläggningar samt gränsdragningar				 Ta fram underlag till beslut om ansvarsfrågan för dagvatten- och vattenanläggningar utifrån konsultutredning
				Analys Gemensamt tjänsteutlåtande med Trafikkontoret tas fram under oktober. Då KF beslutat om ärende skrivs avtal.
 I samarbete med trafiknämnden ta fram förslag på åtgärder för skyfallsombyggnad av kommunägd mark				 Vi ska bistå staden med att fram förslag på åtgärder för skyfallsombyggnad av kommunägd mark.
				Analys Vi bistår med kompetens och verktyg via Stadsledningskontorets klimatanpassningsgrupp.
 Tillsammans med andra myndigheter utveckla och intensifiera arbetet så	 Andel nyanslutningar med LOD (Lokalt Omhändertaganden av Dagvatten)		60	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
att stadens mål om lokalt omhändertagande av dagvatten uppnås enligt dagvattenstrategin				✓ Driva arbetet med att ta fram en hemsida för dagvattenhantering
				▶ Utveckla dagvattenhemsidan utifrån beslutade riktlinjer och metoder

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

För att uppnå stadens långsiktiga mål för ökad matavfallsinsamling till biologisk behandling uppförs en sorteringsanläggning i Högdalen. Matavfallsinsamlingen i innerstaden sker via säckhämtning eftersom det praktiskt inte går att ha separat insamling i kärl, därför planeras för en lösning med optisk sortering. Förutsättningarna för sorteringsanläggningen har sedan genomförandebeslutet 2016 ändrats och ett reviderat genomförandebeslut tagits som innebär att anläggningen beräknas vara i drift med helårseffekt först 2022 istället för 2020.

Bolagsmål: Vi ska skapa effektiva lösningar för omhändertagandet av avfall

Stockholm Vatten och Avfall har tagit fram en ny avfallsplan 2017-2020 för stadens arbete med högt uppsatta mål för avfallshanteringen. Avfallsplanen omfattar hela stadens avfallshandling och innehåller mål och åtgärder för såväl Stockholm Vatten och Avfall som andra verksamheter i staden. Den största utmaningen för Stockholm Vatten och Avfalls del är en 60-procentig insamling av matavfallet till år 2020, vilket kräver stora satsningar på kommunikation, incitament och lösningar för matavfallsinsamling. En sådan lösning är uppförandet av en sorteringsanläggning i Högdalen.

Stockholm Vatten och Avfall ska förebygga uppkomsten av avfall och stävja matsvinnet genom informationssatsningar till invånare och verksamheter. Vi ska stimulera återbruk, materialåtervinning och matavfallsinsamling genom kommunikation, taxestyrning, utveckling av teknik och insamlingsmetoder samt tillsyn i nära samarbete med våra entreprenörer. En ny behandling av trädgårdsavfallet kommer att testas i Sveriges första anläggning för biokol, som bland annat kommer användas till planteringar i stadsmiljön.

De nya entreprenörsavtalen för insamling av hushållsavfall där varje entreprenör har helhetsansvar för ett område kommer att effektivisera insamlingen. En annan stor förändring gäller hushållens grovavfall där nya entreprenader handlas upp till 2019. Insamlingen delas in i geografiska områden där återvinningscentralerna blir navet för verksamheten. Tilldelade entreprenörer kommer att ges större funktionsansvar som bland annat innefattar utveckling av nya systemlösningar för insamlandet av grovavfall som passar även de stockholmare som inte har bil.

Ytterligare satsningar behövs för att öka insamlingen av farligt avfall och skilja det från annat avfall. Bolaget ska fokusera på att utveckla bra insamlingslösningar för farligt avfall och genomföra effektiva informationsinsatser. Ett exempel är utplacering av automatiska miljöstationer. Avfallshandling ska anpassas bättre till människan och det innebär att vi måste utveckla insamlingsystemen för att göra dessa mer tillgängliga för invånarna och skapa en bra arbetsmiljö för våra entreprenörer.

För att kunna skapa effektiva lösningar för avfallshandling krävs att avfallsfrågorna kommer in i ett tidigare skede i stadsplanering och nybyggnation än vad som sker idag. Därför måste vi skapa samarbetsformer med andra aktörer inom staden samt utveckla, förankra och sprida

riktlinjer för avfallslösningar.

Det här har vi åstadkommit under 2018:

Insamlingen av hushållsavfall har haft stora störningar sedan den vilda strejken bland hämtpersonalen som utbröt i juli 2017 och kulminerade under oktober då det sedan länge planerat entreprenörsbytet genomfördes. Antalet reklamationer för utebliven avfallshämtning har därför legat på onormalt höga nivåer och ett omfattande arbete pågår fortfarande för att komma till rätta med problemen. Under andra tertiet 2018 har reklamationsnivåerna minskat rejält och ligger nu på 0,7 % i snitt, men entreprenörerna är fortsatt känsliga för störningar som t ex beror på personalomsättning, sjukfrånvaro och fordonsproblem vilket även fortsättningsvis kan ge en del tillfälliga bakslag i reklamationsstatistiken. Målet är att komma till 0,3 % i reklamationsnivå.

Kommunfullmäktiges ambitiösa mål om 40 % insamling av matavfall kommer ej att uppnås. I juni presenterades en handlingsplan för ökad matavfallsinsamling för styrelsen med en redovisning på möjliga insamlingsgrader, bl.a. 30 % för 2018. Nuvarande prognos ligger på 26 %. Avvikelsen beror dels på ny beräkningsmodell för det uppkomna matavfallet som kräver ökad mängd insamlat matavfall, dels på att många kärl är tomma eller ej utställda vid hämttillfället. En av insamlingsentreprenörerna har dessutom haft problem med några trakter både avseende reklamationer, som försvårar möjligheten att sälja in matavfallsinsamlingen, samt att matavfallet har hamnat som brännbart avfall. Driftenheten arbetar med dessa problem. Prognosen för antalet nya hämtställen med matavfallsinsamling är något under plan. I samband med styrelsens godkännande av handlingsplanen fick Stockholm Vatten och Avfall ett uppdrag att snarast möjligt införa obligatorisk matavfallsinsamling för verksamheter vilket kan vara en effektiv metod att öka insamlingen.

Mycket av arbetet under andra tertiet har även handlat om att förbereda bolaget för övertagande av huvudmannskapet för stationära sopsugar med planerad start 1 januari 2019. I detta arbete ingår att kartlägga processer och annat av vikt, se över behov av kompetenser och ny organisation, ta fram handlingsplaner etc samt att ta fram förslag till reviderade föreskrifter och taxa anpassade till ett kommunalt huvudmannskap.

Arbetet med att handla upp drift av stadens återvinningscentraler med start den 1 april 2019 har kommit in i ett slutskede under den andra tertiet. Tilldelning förväntas ske under oktober månad.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Ansvara för övergripande samt riktad information och rådgivning i avfallsfrågor för att öka återvinningsgraden och uppmuntra återbruk				 Ta fram strategier för övergripande samt riktad information i avfallsfrågor för att öka materialåtervinningen och andelen återbruk
				 Utöka frekvens för Pop-up återbruk
				Analys Under 2018 har antalet event ökat kraftigt i jämförelse med 2017. Under året är 49 olika event inbokade.
 Arbeta för ökad				 Kommunicera framtaget pedagogiskt

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
informationsspridning till att alla stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall.				koncept till Stockholms skolklasser F-6
				🔔 Ta fram strategier för övergripande samt riktad information i avfallsfrågor för att öka materialåtervinningen och andelen återbruk
				✅ Utöka frekvens för Pop-up återbruk
				Analys Under 2018 har antalet event ökat kraftigt i jämförelse med 2017. Under året är 49 olika event inbokade.
👤 Bistå i arbetet med att upprätta förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt att upprätta förslag till källsorteringsbefrämjande taxor för hämtning, transport och behandling av hushållsavfall				❗ Fortsatt arbete med förankring av avfallsplanen.
				Analys En genomlysning har gjorts av verksamhetsplaner (2018) för förvaltningar med många verksamheter samt kommunala fastighetsbolag. Ambitionsnivån är varierande men genomgående är det mycket som implementerats i verksamhetsplanerna från stadens miljöprogram och avfallsplan gällande källsortering av förpackningar och tidningar, insamling av matavfall och förebyggande av avfall. Fastighetsbolagen kvarstår som målgrupp då det finns en riktad aktivitet i avfallsplanen angående kommunikationsmaterial till hushåll via dem. De är också en viktig målgrupp i och med lanseringen av nya Projektera och bygg för god avfallshantering. Då arbetet med övertagandet av det kommunala huvudmannskapet kräver enhetens arbetsinsats kommer

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				vidare arbete med denna aktivitet 2018 att utebli.
				 Framtagande av förslag till taxa för hushållsavfall för 2019
 Följa och stimulera utvecklingen av miljöanpassade och kostnadseffektiva åtgärder inom avfallsområdet	 Andel materialåtervinning för avfall som tas emot		37 %	
	Analys Andelen brännbart avfall har inte minskat i den förväntade utsträckningen på återvinningscentralerna. Även fraktionen Porslin och isolering är högre än förväntat. Den sena våren följt av en väldigt varm sommar har även inneburit lägre mängder trädgårdsavfall. Med utökade utbildningsinsatser för personalen samt nya högre avgifter för företag som ofta sorterar ut mindre till materialåtervinning finns förhoppning om förbättring, huvudsakligen avseende andelen plast till materialåtervinning. Målet blir antagligen svårt att nå för året			
	  Andel återbruk för material som tas emot i erbjudna insamlingssystem		3,1 %	
	Analys Den senaste genomförda upphandlingen av återbruksmaterial har haft en positiv effekt på utfallet av andelen återbruk och målet antas uppnås under året.			
	  Antal avlämningsplatser för farligt avfall (st)	182	170	
	Analys Redan vid tidpunkten för utgången av T2 är antalet platser 182. Målet är därför uppfyllt på årsbasis. Under september kommer dessutom en ny automatisk miljöstation på Runebergsgatan att öppnas.			
	  Mängden hushållsavfall per person		470 kg/pers	
	Analys Utfallet för 2017 är 452 kg/person. Något nytt utfall finns inte att presentera i denna rapport.			
	  Uppmätt bullernivå vid närmsta bostad från respektive återvinningscentral (dB A)	50	50	
				 Driva minskad säckhämtning och ökade maskinella lösningar vid

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				avfallshämtning
				▶ Fortsatt utveckling av "bruna påsen"; papperspåse för matavfall i maskinella system och för eftersortering.
				▶ Medverka i projekt MACRO för att bl a utreda möjlighet för kvarn-till-tank-system för matavfallsinsamling
				▶ Starta insamling av cyklar och dylikt på samtliga återvinningscentraler
 I samarbete med trafikinämnden ta fram en strategi för att genom innovationer och en god stadsmiljö öka återvinningen och minska nedskräpningen, särskilt fokus ska läggas på plast				▶ Strategi för nedskräpning och avfallshantering i det offentliga rummet (med fokus på plast), med innovationsfokus tillsammans med TK och MF
				▶ Testa separat insamling av EPS (frigolit) på Bromma och Lövsta
				Analys Bedöms vara genomförbart på samtliga återvinningscentraler.
				⏸ Utreda förutsättningar för ett nytt plastsorteringsprojekt
 Informera om möjligheterna till återbruk och återvinning vid de mobila återvinningscentralerna				✓ Utöka frekvens för Pop-up återbruk
				Analys Under 2018 har antalet event ökat kraftigt i jämförelse med 2017. Under året är 49 olika event inbokade.
 Se över förutsättningarna för sopsugsanläggningarnas huvudmannskap				▶ Framtagande av strategier och fortsatta utredningar kring ett eventuellt kommunalt huvudmannskap för stationära sopsugar och liknande infrastruktur (t ex kvarn-till-tankssystem)
				Analys Beslut om

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				huvudmannaskap för stationära sopsugar fattades av kommunfullmäktige i april 2018. Arbeta pågår med att förbereda bolaget för ett övertagande av detta ansvarsområde. I detta arbete ingår att kartlägga processer och annat av vikt, se över behov av kompetenser och ny organisation, ta fram handlingsplaner samt att ta fram förslag till reviderade föreskrifter och taxa anpassade till ett kommunalt huvudmannaskap.
 Säkerställa markanvändningen för stadens återvinningscentraler samt undersöka möjligheterna att öppna ytterligare stadsnära sådana				 Förhandla om tomträtt och utökning av Östberga ÅVC
				Analys Diskussioner med trafikkontoret är initierat under den andra tertiet.
				 Identifiera mark som kan ersätta den befintliga ÅVC-Trädgård
				Analys Den identifierade nya marken för ÅVC Trädgård gick inte att använda på grund av närheten till Stockholm Gas anläggning. Sökning efter ny tomt pågår. Alternativet till helt ny tomt är utveckla en ny trädgårdsanläggning i anslutning till den utökade marken som förväntas erhållas på ÅVC Vantör.
				 Säkerställa ny tomt som ersätter Sätra ÅVC
				Analys Arbetet pågår mn inga resultat att rapportera vid detta tillfälle avseende ny tomt. Dock har avtal avseende Skärholmens återbruk tecknats under andra tertiet.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				✓ Utredda förutsättningar för en ÅVC/återbruk i Loudden
				Analys Utredning genomförd under första tertialet. Den visar på goda förutsättningar för att driva en ÅVC på platsen.
				🟢 Utveckla koncept för kvartersnära insamling av återbruk, grovavfall och farligt avfall
 Uppföra, utveckla och äga infrastrukturen för en optisk sorteringsanläggning för matavfallsinsamling				🟢 Upphandling av byggentreprenader för optisk sortering i Högdalen
				Analys Upphandling avseende sorteringsanläggning pågår. Byggentreprenad kommer handlas upp därefter, preliminärt ut med förfrågningsunderlag i oktober.
 Öka möjligheterna till textilinsamling i staden				🟢 Fortsatt utredning om hur materialåtervinning av mottagna textilier ska öka
				🟢 Medverka i utvecklingsarbete kring att öka textilåtervinningen i staden (kopplingar till ÅVC, återbrukskoncept och stadsmiljöfrågor med TK m fl)
				❗ Utredda hur samarbeten med andra aktörer i staden kan bidra till ökad insamling av textil
				Analys Fokus har legat på att utveckla textilinsamlingen på återvinningscentralerna för att förbättra denna. Arbetet pågår med att handla upp fraktionen textil och på detta sätt öppna upp för nya aktörer som kan hjälpa oss att öka insamlingen.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	 Andel farligt avfall i hushållsavfall		0,15 %	 Placera ut två stycken automatiska miljöstationer
				Analys Genomförda plockanalyser visar ett utfall på 0,14% vilket innebär att årsmålet är uppfyllt.
				 Utöka insamling av farligt avfall i butiksmiljö.
				Analys Försöket med Kicks har permanentas under 2018. Under den andra tertialen har ett nytt försök inletts med Clas Ohlson. Försöket pågår året ut i ett första skede.
				 Öka med minst två nya platser för den mobila miljöstationen inför 2019
				Analys Ett förslag för 2019 är framtaget. I förslaget finns två nya platser med.
	 Andel matavfall till biologisk behandling av förväntad uppkommen mängd		40 %	 Projekt med Stockholms Hamnar gällande matavfallsinsamling från fartyg och verksamhet
				Analys Prognosen ligger nu på 26% för året. Detta trots att antalet kunder ökar i stort enl. plan. Det är flera faktorer som har påverkat att mängderna inte ökar i den utsträckning som planerat: tomma eller ej utställda kärl vid hämtning, en entreprenör som befaras ha tömt matavfallet som brännbart, avfall från botten tömmande kärl har inte registrerats på Stockholm Vatten och Avfall. En ny beräkningsmodell, som Naturvårdsverket låtit ta fram, används för att få fram antalet ton uppkommet matavfall. Beräkningsmodellen innebär, för Stockholm Vatten och Avfalls del, krav på större mängd insamling av matavfall för måloppfyllnad än tidigare beräknats
				 Samarbete med Miljöförvaltningen gällande matavfall i samband med inspektioner Analys Enheten har ett fortsatt samarbete med miljöförvaltningen, som meddelar oss om verksamheter utan matavfallsinsamling. Vi kontaktar sedan berörda verksamheter och försöker sälja in matavfallsinsamling.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				 Samarbete med Nätverket Hållbara restauranger Stockholmsmästerskapet i matavfallsinsamling Analys Insamling av uppgifter och statusrapportering pågår. Ta fram en handlingsplan för att säkerställa att stadens mål för matavfallsinsamling uppnås
				Analys Handlingsplanen presenterades och godkändes av styrelsen i juni.
	  Mängden hushållsavfall per person		470 kg/pers	
	Analys Utfallet för 2017 är 452 kg/person. Något nytt utfall finns inte att presentera i denna rapport.			
				  Utöka tider och upptagningsområden för mobila återvinningscentraler
				Analys Under 2018 har antalet event ökat kraftigt i jämförelse med 2017. Under året är 49 olika event inbokade.

2.5 Stockholms miljö är giftfri

Stockholm Vatten och Avfall bedriver ett uppströmsarbete för att hindra utsläpp av gifter till avloppet från industrier. I arbetet ingår information och kontroll tillsammans med Miljöförvaltningen. I övrigt arbetar bolaget mot målet genom att ställa miljökrav i upphandlingar och att bedöma och begränsa de kemikalier som finns i verksamheten.

Bolagsmål: Vi ska öka kapaciteten för avledning och rening av avloppsvatten

Stora utmaningar väntar omhändertagandet av Stockholms avloppsvatten. Förutom en ökande befolkning och klimatförändringar kommer skärpta reningskrav från nya EU-direktiv och nya villkor i miljötillstånd. För att möta utmaningarna byggs Henriksdals reningsverk om med ökad kapacitet och ny reningsteknik. Bromma reningsverk ska läggas ned och avloppsvattnet som

idag går till Bromma reningsverk kommer att ledas över till Henriksdals reningsverk. Under tiden för ombyggnationen, som kommer att innebära påfrestning för den löpande driften på Henriksdal och Bromma, kommer vi att få arbeta hårt för att klara av reningskraven i tillståndet med ökad belastning. Ombyggnationen kommer också att påverka vår möjlighet att producera biogas, vilket gör det svårt att leva upp till ägardirektivet om ökad biogasproduktion.

En annan stor utmaning är att klara skärpta krav på slamkvaliteten från den nya slamförordningen och från REVAQ-certifieringen av avloppsslammet. Vi ska intensifiera arbetet med att förhindra utsläpp till avloppsledningsnätet som förorenar avloppsslam och avloppsvatten.

Spill- och dagvattennätet behöver dimensioneras och underhållas för att klara påfrestningen från ett förändrat klimat där häftiga skyfall blir allt vanligare. För att möta behoven måste förnysetakten öka och vi behöver särskilja spill- från dagvattenförande ledningar i den mån det är möjligt. Bolaget ska även upprätthålla stadens skyfallskartering som ska användas i planering av nya stadsdelar. För att åtgärda kapacitetsbrister, felkopplingar och inläckage ska vi öka den systematiska felsökningen och åtgärder därefter.

Hanteringen av dagvatten är en prioriterad fråga och vi arbetar för att skapa en samsyn i staden genom stadens dagvattenstrategi. Enligt denna ska bland annat lokala dagvattenlösningar utvecklas och användas i så stor utsträckning som möjligt för att avlasta både avloppsledningsnät och reningsverk.

Det här har vi åstadkommit under 2018:

Projekt Stockholms Framtida Avloppsrening (SFA) har reviderat genomförandebeslut med ny budget och förlängd tidplan. Miljötillstånd erhöles i december (2017) från Mark- och Miljödomstolen, men har överklagats. Svar väntas under hösten och den långsiktiga tidplanen kvarstår.

Verksamheten uppnådde inte det gemensamma utsläppsvillkoret för reningsresultat under kvartal 2 för fosfor, utan gränsvärdet överskreds vilket rapporterats till vår tillsynsmyndighet Miljöförvaltningen. Våren och sommaren var fortsatt ansträngd för reningsprocessen för både kväve och fosfor vid framförallt Henriksdal. Reningsresultatet visar hur viktigt det är att vi får det nya miljötillståndet med vissa lättnader under projektiden med SFA. Vi har vidtagit åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för processen att rena fosfor och kväve. Rågasproduktionen från avloppsslam och organiskt material har varit något högre än senaste år, men vid Henriksdal har vi totalt haft lägre volym rågas då Scandinavian Biofuel inte tillfört tillräckligt med externt organiskt material på grund av höga priser. Ett projekt pågår för att förbättra styrningen och avvattna överskottslam till rötkastrarna så att mer volym skapas och därmed rötningsskapacitet.

Uppströmsarbetet följer uppsatta planer och ger resultat, men det blir allt svårare att hitta källor till förhöjda halter av metaller i avloppsvattnet. Ett exempel är silver från Värtaområdet, vilket begränsar möjligheten att använda Henriksdals slam på åkermark. Ett nytt avtal med Stockholms Hamnar om spillvatten från färjorna är klart vilket kan ge bättre möjligheter att spåra källan. Arbetet med ny slamupphandling, baserad på uppdaterad slamstrategi, har startats. Arrendet för Valsta slamlager löper ut och förhandling kring ändrade villkor pågår med arrendatorn.

Den systematiska kontrollen av ledningsnätet genom TV-inspektion ligger efter plan. Upphandlingen av de nya filmbussarna har fördröjts, men har nu levererats och förhoppningen är att hinna ikapp inventeringen. Även områdesspolningen har blivit försenad på grund av den långa vintern som bidragit till senarelagd start, förhoppningen är ändå att det kommer att kunna hämtas igen innan årsskiftet.

Planen med att minska tillskottsvatten är delvis omhändertaget i SFA-projektet, men en fördjupande analys genomförs inom bolaget för att se vilka ytterligare åtgärder som är möjliga att genomföra. Bräddningsmålet kommer ej att kunna nås på grund av ökande skyfall och nya beräkningsmodeller. Ändrade villkor gäller i vårt nya miljötillstånd

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system		80 %	 Införa BVB vid samtliga bygg- och anläggningsprojekt som handlas upp
	Analys Från och med 1/1 2018 skrivs BVB in i varje entreprenadupphandling. Arbetet med implementering av BVB i projektverksamheten går vidare. På grund av utformningen av måluppfyllelsen kommer detta flera år innan vi når 100%, då avslutade projekt avses.			
	 Antal av 15 utvalda ämnen som uppvisar sjunkande eller oförändrade halter i slam		14 st	 Arbeta med uppströmsarbete enligt handlingsplan och aktivitetslista
	Analys Rapporterade förhöjda kadmiumhalter i avloppsslam augusti 2017 - maj 2018 berodde på byte av analysinstrument hos Eurofins. Nya korrigerade värden ligger 15% lägre än de som först rapporterades, vilket innebär att vi inte haft någon ökning av kadmium.			
				 I samverkan med miljö- och hälsoskyddsnämnden under 2018 genomföra flödesproportionell övervakning av främst fosfor och metaller i dagvatten för att kunna verifiera och säkerställa belastningsberäkningar
				Analys Arbetet fortgår i stort sett enligt plan. Mätningarna skulle enligt den ursprungliga planen ha kommit igång mitt i sommaren men påbörjas först nu.
				 Lägga in årsförbrukning av kemikalier med ingående utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen i

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				kemikalieregistret

Bolagsspecifika inriktningar

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Bolagsmål: Vi har hållbara effektiva processer

En viktig utgångspunkt för att uppnå hållbara och effektiva processer är att arbeta mer processorienterat. Stockholm Vatten och Avfalls processer är idag beskrivna på en mycket övergripande nivå och därunder är processerna fragmentariskt kartlagda. Vi ska tydligare definiera våra processer och utveckla verksamhetsledningssystemet så att det ger bättre styrning och stöd till verksamheten.

Som en samhällsbyggare i framkant ska vi satsa på och ligga långt fram inom digitalisering och moderna verktyg. Vi har även ett behov av att förbättra och effektivisera vår systemstruktur. Vid revisioner har framkommit att vi behöver utveckla informationshanteringen och göra den mer enhetlig för att säkerställa spårbarhet och långsiktig tillgång till vår dokumentation.

Bolaget arbetar sedan länge med hållbarhetsfrågor men kommer de kommande åren utveckla ett mer strukturerat hållbarhetsarbete i enlighet med riktlinjer från Stockholm Stad. Vi ska bli bättre på att kommunicera våra resultat inom miljö och hållbarhet.

För att vårt ledningsnät och våra anläggningar ska kunna hålla för kommande generationer och inte innebära stora ekonomiska påfrestningar i framtiden ska vi utveckla det förebyggande underhållet på anläggningar och ledningsnät och öka förnysetakten på ledningsnätet enligt ägardirektiven.

Det här har vi åstadkommit under 2018:

Införande av nytt processorienterat verksamhetsledningssystem pågår och i samband med det fortsätter kartläggningen av verksamhetens processer. Utkast till ny klassificeringsstruktur och hanteringsanvisningar för den processorienterade informationsredovisningen har tagits fram och det fortsatta arbetet planeras nu. Arbetet med att ta fram en övergripande strategi för informationshantering har påbörjats och samordningsarbete med teknisk informationshantering har initierats. Samtidigt pågår utvecklingen av en IT-strategi och beslutsunderlag till en IT-systemarkitektur.

Integrationen av VA- och avfallsverksamheten i ett gemensamt debiteringssystem förväntas vara implementerat under hösten 2018. Projekt pågår även för att implementera mobila lösningar/appar som kommer att kunna öka den interna effektiviteten och tillgängligheten för våra kunder och entreprenörer. Därutöver införs ett uppdaterat system för projektuppföljning. Under våren implementerades ett nytt system för att hantera interna supportärenden vilket ger både effektiva interna flöden och god spårbarhet.

En tryckt hållbarhetsrapport innehållande vår hållbarhetsredovisning har getts ut för att kommunicera verksamhetens viktigaste hållbarhetsfrågor till våra intressenter. Elektronisk körjournal är nu installerade i våra bilar. Den kommer att ge information om hur bilarna används och blir underlag för att arbeta vidare med fordonsfrågorna ur hållbarhetsperspektivet.

Förnysetakten på ledningsnätet visar åter en uppgång. Orsaken till nedgången under första tertialet var med största sannolikhet en eftersläpning i statistikuppföljningen. Vi når inte den budgeterade investeringsnivån i befintligt ledningsnät. Orsaken är förseningar i framför allt två

större projekt (avloppspumpstation Kungsholms Hamnplan samt ledningsomläggning i Ängsglantan).

3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Delta i stadens digitaliseringsarbete och i samverkansavtalet med KTH				 Införa och öka kompetensen kring smarta arbetssätt
				 IT strategi utvecklas efter verksamhetens behov
				Analys Arbete pågår i samverkan med verksamheten, under hösten dokumenteras resultatet ner i en lättillgänglig struktur.

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

Stockholm Vatten och Avfall har ett väl utvecklat samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen för att erbjuda möjligheter till arbete för fler stockholmare. Bolaget har höjt ambitionsnivån och arbetar för att hitta fler möjligheter, t ex Stockholmsjobb och praktiktillfällen via Jobbtorg Stockholm. Därför bedrivs under 2018 ett projekt i syfte att skapa systematik och struktur för praktik, kommunala visstidsanställningar och feriearbeten. Insatsen ska resultera i ett enhetligt arbetssätt i bolaget och ett större antal platser att erbjuda.

Under perioden har bolaget tagit emot 25 feriearbetare genom stadens process. I år arrangerades en introduktionsutbildning parallellt med feriearbetet som syftade till att marknadsföra bolagets olika verksamhetsområden och yrkesroller för ungdomarna.

Ambitionen är att stimulera till gymnasieval inom bolagets kritiska kompetensområden och på lång sikt påverka bolagets förutsättningar för kompetensförsörjning.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Säkerställa att fler ungdomar får feriejobb	 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	25	20 st	
	Analys 25 tillhandahållna platser varav 21 platser blev tillsatta.			
 Ta fram arbetsplatser till grupper som står långt från arbetsmarknaden	 Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar	6	7	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	Analys 6 tillhandahållna praktikplatser med möjlighet till visstidsanställning inrapporterade till enheten för arbetsgivarverkan Av dessa kunde 2 ej matchas med lämpliga kandidater av Jobbtorg.			
 Vidareutveckla möjligheterna till introduktions-, praktik-, och lärlingsverksamhet	 Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	4 st	7 st	
	Analys Med anledning avklara förutsättningar ser vi nu över rutiner och förutsättningar för platserna tillsammans med Arbetsmarknadsförvaltningen.			

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader	 Andel administrations- och indirekta kostnader	12,6 %	13 %	
 God budgetföljsamhet och prognossäkerhet	 Avvikelse investeringsbudget, %	-2,17 %	2 306 mnkr	
 Godkänd resultatnivå	 Resultat efter finansnetto(mnkr)	131	63	
 Ta fram en plan för energieffektivisering av bolagets verksamhet				 Ta fram en plan för energibesparande åtgärder Analys Risk för avvikelse pga av försenad leverans av godkända energikartläggningsrapporter från leverantör.
 Utreda möjligheten att sälja spillvärmen från bolagets anläggningar.				 Försäljning av spillvärme från avloppsvattnet fortlöper enligt avtal med Fortum och Norrenergi
 Utreda möjligheter för samordning av beslutsordningen för VA - och Avfallstaxor				 Slutföra samordning av beslutsordning för VA- och Avfallstaxor

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Öka utvecklingen av VA-ledningsnätet i takt med övrig stadsutveckling	 Förnyelsetakt	3	3	
	Analys Utfallet för först tertialet påverkades av en tillfällig eftersläpning i statistiken. Under sommaren har underlaget uppdaterats och ska hållas aktuell.			
	 Investeringsnivå för befintligt ledningsnät (mnkr)	252	400	
	Analys Vi når inte den budgeterade investeringsnivån i befintligt ledningsnät. Orsaken är förseningar i framför allt två större projekt (avloppspumpstation Kungsholms Hamnplan samt ledningsomläggning i Ängsglantan).			

Bolagsspecifika inriktningar

För att vårt ledningsnät och våra anläggningar ska kunna hålla för kommande generationer och inte innebära stora ekonomiska påfrestningar i framtiden utvecklar vi det förebyggande underhållet på anläggningar och ledningsnät och ökar förnyelsetakten på ledningsnätet enligt ägardirektiven.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Återinföra det förebyggande underhållet av bolagets anläggningar och ledningsnät	 Andel förebyggande underhåll	39	35	 Framtagande av effektiva planer för det förebyggande underhållet på ledningsnätet
	Analys Utfallet inkluderar än så länge endast avloppsreningsverken.			

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Bolaget håller samråd och löpande kommunikation med påverkade grupper t ex vid byggnation av Stockholms framtida avloppsrening och andra infrastrukturprojekt såsom den planerade sorteringsanläggningen i Högdalen.

Under 2017 påbörjade Stockholm Vatten och Avfall ett samarbete med Skansens nya Baltic Sea Science Center som en del i ett nytt pedagogiskt koncept. Baltic Sea Science Center kommer att innehålla Östersjöakvarier, utställningar och lektionssalar för att ta emot skolklasser och allmänhet. Stockholm Vatten och Avfall kommer vara en samarbetspartner i den verksamheten med syfte är att sprida kunskap om stadens och Östersjöns utmaningar samt stimulera barnen till en hållbar livsstil.

För att tillgodose behoven hos våra olika kundgrupper pågår ett löpande arbete med att utveckla webblösningar som gör det enklare för kunder att uträtta sina ärenden på webben genom självbetjäningsslösningar. Arbetet med att införa en plattform för digital tillgänglighet och ytterligare förenkling för kommunikation och service för kunder och entreprenörer fortsätter.

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

Bolagsmål: Vi är en attraktiv arbetsgivare

Stockholm Vatten och Avfall ska vara ett föredöme som arbetsgivare och ha ett gott rykte på arbetsmarknaden. Att vi lyckas attrahera och behålla kompetenta och drivna medarbetare är en förutsättning för att lyckas med våra utmaningar. Att införa interna karriärvägar är en av våra satsningar för att behålla kompetens.

Vi har identifierat mångfald, likabehandling samt ett mer systematiskt arbete med psykosocial arbetsmiljö som viktiga frågor att utveckla. Satsningar på en säker arbetsmiljö, där inga medarbetare skadas i arbetet, ska genomföras. Detta gäller även inom projekt där entreprenörer anlitas, så som Stockholms Framtida Avloppsrening.

Bolaget behöver skapa en snabbare och säkrare resursförsörjning genom att effektivisera och förtydliga rekryteringsprocessen och introduktionsprocessen. Under första tertiet har förenklade rutiner införts för att korta ned startsträckan för nyanställda, konsulter och inhyrd personal. Samtidigt har en platsintroduktion av nyanställda med rundvisning, genomgång av rutiner och verktyg införts.

Detta har vi åstadkommit under 2018

I resultatet av 2017 års lönekartläggning framgår det att kvinnorna i bolaget har 106 % av männens lön och att andelen kvinnliga anställda (35%) stämmer överens med kvinnornas andel av den totala lönesumman (35%). Under första kvartalet 2018 har en ny löneöversyn genomförts då fyra kvinnliga anställdas löner justerades utifrån föregående års kartläggning. I maj påbörjas arbetet med en ny lönekartläggning efter 2018 års löneöversyn.

Under perioden har också en vidareutveckling av bolagets introduktionsprocess slutförts där jämställdhetsperspektivet prövats i alla delar av processen och ett antal förbättringar har identifierats och planeras.

Sjuktagen ökade något under föregående år, och ökningen fanns bland de kvinnliga medarbetarna. Ett arbete har påbörjats med att fördjupa analysen kring de bakomliggande orsakerna för ökningen samt att ta fram anpassade åtgärder för att motverka ytterligare öknings av sjukfrånvaron. I samband med det förstärks det motverkande och förebyggande arbetet med fokus på stressrelaterade diagnoser.

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Bolagsmål: Vi är en attraktiv arbetsgivare

Stockholm Vatten och Avfall ska vara ett föredöme som arbetsgivare och ha ett gott rykte på arbetsmarknaden. Att vi lyckas attrahera och behålla kompetenta och drivna medarbetare är en förutsättning för att lyckas med våra utmaningar. Att införa interna karriärvägar är en av våra satsningar för att behålla kompetens.

Vi har identifierat mångfald, likabehandling samt ett mer systematiskt arbete med psykosocial arbetsmiljö som viktiga frågor att utveckla. Satsningar på en säker arbetsmiljö, där inga medarbetare skadas i arbetet, ska genomföras. Detta gäller även inom projekt där entreprenörer anlitas, så som Stockholms Framtida Avloppsrening.

Bolaget behöver skapa en snabbare och säkrare resursförsörjning genom att effektivisera och förtydliga rekryteringsprocessen och introduktionsprocessen. Under första tertiet har förenklade rutiner införts för att korta ned startsträckan för nyanställda, konsulter och inhyrd personal. Samtidigt har en platsintroduktion av nyanställda med rundvisning, genomgång av rutiner och verktyg införts.

Det här har vi åstadkommit under 2018:

Under perioden har ett utvecklingsprojekt påbörjats i syfte att vidareutveckla struktur, systematik och verktyg för vårt sociala ansvarstagande vilket är en viktig del av vårt hållbarhetsarbete men också en viktig del av vårt kompetensförsörjningsarbete. Projektet har i uppdrag att ta fram ett större antal ferieplatser, praktikplatser och kommunala visstidsanställningar samt att ta fram stöd och arbetssätt för dessa platser. Redan under första kvartalet kan vi konstatera att vi lyckats öka antalet ferieplatser för 2018 i jämförelse med föregående år. Projektet pågår året ut.

Ett förbättringsarbete kring bolagets introduktionsprocess har genomförts för att effektivisera processen för rekrytering, nyanställning och introduktion samt säkerställa likabehandling. Det nya arbetssättet innebär ett ökat stöd för att avlasta chefer och medarbetare samt en systematisering för att ge en kortare startsträcka för de som anställs.

Bolagets fokus på hälsa och arbetsmiljö fortsätter under 2018 med ett aktivt hälsoprogram, förebyggande av stress och satsningar på att få arbetsmiljöorganisation och systematik att fungera effektivt i vardagen. Omfattande utbildningsinsatser har genomförts för chefer och skyddsombud och fortsätter under 2018 för medarbetare.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	  Aktiv Medskapandeindex	80	78	
	  Index Bra arbetsgivare	86	87	
	Analys Utfallet visar på en ökning från 2017 och ligger en bra bit över KF:s mål. Dock når vi inte riktigt vår egen målsättning.			
	  Sjukfrånvaro	2,9 %	3,5 %	
	Analys Vi har jobbat mer aktivt med sjukfrånvaron och ser en försiktig trend till lägre sjuktal. Vi är dock avaktande i vår analys och kommer fortsätta jobba aktivt med både chefer och medarbetares frånvaro och hoppas att siffrorna fortsätter att sjunka.			
	  Sjukfrånvaro dag 1-14	1,85 %	1,5 %	
	Analys Vi har jobbat mer aktivt med sjukfrånvaron och ser en försiktig trend till lägre sjuktal. Vi är dock avaktande i vår analys och kommer fortsätta jobba aktivt med både chefer och medarbetares frånvaro och hoppas att siffrorna fortsätter att sjunka.			

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

Stockholm Vatten och Avfall har en bred verksamhet med upphandlingar inom många olika områden såsom som byggtreprenader, drifttreprenader för avfallsinsamling, material för våra anläggningar och ledningsnät. Bolaget arbetar ständigt med att utveckla upphandlingsprocessen och fortsätter arbetet med att utarbeta och implementera tydlig process och rutiner för systematisk avtalsuppföljning.

Det finns en vana och ett stort engagemang i organisationen att ställa och följa upp krav som

bidrar till hållbarhet inom klimat- och miljöområdet. Som en del av det systematiska uppföljningsarbetet i entreprenader ställer bolaget krav på att samtliga material som används i bygg-, lednings- och anläggningsprojekt ska redovisas och vara bedömda i Byggsvarubedömningen (BVB). I de fall material som föreslås eller behöver användas i ett projekt inte uppfyller BVB:s nivå godkänd eller utmärkt, finns rutiner och instruktioner för hur detta ska hanteras. BVB säkerställer att vi har dokumentation över samtliga material som byggs in och används i mark och anläggning.

Under året har allt större fokus lagts på att införa krav på socialt ansvar på våra leverantörer. I samarbete med Arbetsmarknadsförvaltningen har vi bland annat i större entreprenadkontrakt ställt krav på sysselsättningsfrämjande åtgärder. Kraven har utvecklats från att initialt enbart innebära att dialog mellan entreprenör och Arbetsmarknadsförvaltning ska genomföras till att i tillämpliga fall omfatta krav på att ett visst antal individer erbjuds plats. Bolaget har följt upp att entreprenör fört dialog med Arbetsmarknadsförvaltningen och att kraven därmed är på väg att uppfyllas i samråd mellan entreprenör och förvaltning.

Det här har vi åstadkommit under 2018:

Upphandlingsenheten arrangerar vid två tillfällen per år upphandlingsforum med deltagare från bolagets olika verksamheter med syfte att presentera viktiga förändringar i lagstiftning, kravställning och riktlinjer, att gå igenom nya ramavtal, pågående och kommande upphandlingar samt genomförda och kommande aktiviteter för avtalsuppföljning. Då det är viktigt att alla som avropar från ramavtal liksom att avtalsägare känner ett ansvar för att avtalsuppföljning genomförs på ett systematiskt och likartat sätt, har särskilt fokus satts på avtalsuppföljningsprocessen, dess roller och ansvarsfördelning.

Upphandling av ramavtal för tekniska konsulter för VA-projektering avslutades i april. Upphandlingen genomfördes med en upphandlingsmodell med fasta priser som bolaget inte tidigare har prövat. Modellen förväntas öka förutsättningarna att få in de resurser och de kompetenser vi efterfrågar. Ramavtalet är centralt för att projektverksamheten ska klara sina leveranser och konkurrensen om de erfarna resurserna på marknaden är mycket stor, vilket har lett till att bolaget det senaste året har haft svårt att få in rätt kompetens till avtalade priser. Fastprismodellen innebär i korthet att avtalets timpriser för olika konsultkategorier sattes av bolaget i samband med upphandlingen och timpriserna då blir samma för alla leverantörer. Utvärderingen har enbart gjorts på kvalitet, vilken bedömts genom poängsättning av genomförandebeskrivning för ett flertal typuppdrag. Ju högre poäng desto större andel av avropsvolymen. Det är än så länge för tidigt att säga att modellen med fasta priser haft den effekt som avsågs i upphandlingen, bolaget kan dock konstatera att ett flertal mindre, specialiserade leverantörer fått kontrakt jämfört tidigare vilket ses som positivt ur ett marknads- och leveransperspektiv.

Medarbetare från upphandlingsenheten samt upphandlingschefen deltar fortsatt i stadens projekt VINST, där bolaget även har representation i projektets operativa styrgrupp. I delprojekten för upphandling av nytt upphandlings- och avtalssystem och utveckling och införande av gemensamma processer för inköp och upphandling har bolaget deltagit mycket aktivt. Stockholm Vatten och Avfall kommer att vara med i första gruppen vid implementering de nya systemen under 2019.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	 Andel upphandlade avtal där en plan för		75 %	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	systematisk uppföljning har tagits fram			
				  Bolagets ska i relevanta upphandlingar ställa krav på socialt ansvar

Bolagsspecifika inriktningar